

BOYUN EĞME

Cumhuriyet fikri, cumhuriyet mücadelesi, cumhuriyet tarihi

Zavallı insancıkların, kendini böcek olarak gören cahil köle ve köylülerin on yıllara şıgan bir zamanda kendilerini hep birlikte halk olarak görmeleridir; bu görüş farkını kalıcılaştıran bir devrimci atılımdır Cumhuriyet. • Sf2-3

HAFTALIK SİYASİ GAZETE ■ 2 KASIM 2018 CUMA ■ 1 TL

YENİDEN CUMHURİYET MUTLAKA SOSYALİZM

SEMBOLLERLE DEĞİL İLKELERLE YAŞAR

5 yaşında çocuklar kuran kurslarına doluşturulurken seyirci kalacaksınız, "milli değerlerle çatışmayalım" diyeceksiniz, sonra "sokaklar kara çarşafılarla doldu" diye gevezelik edeceksiniz. Her köşe başına bir cami dikilmesini, sokaklara, caddelere, köprülere orta çağ hayaleti gericiilerin isimlerinin verilmesini sessizlikle karşılayacaksınız, sonra havalimanına Atatürk adı verilmemesine içerleyeceksiniz. Bir doğa katliamı ile başlayıp, firavunlar devrini aratmayan bir kölelik sistemi ile yükselen havalimanında hakkını arayan işçi zorbalıkla bastırılırken "bölücü örgüt herhalde" deyip geçeceksiniz, sonra "vergilerimiz nerelere gidiyor" diye feveran edeceksiniz. Gericiliğin sembollere saldırdığı açıktır. Ama asıl saldırıya, toplumun tüm hücrelerine yayılan gericiliğe, ırkçılığa kafa tutmadan sembollere sarılmanın hiçbir anlamı yoktur. Cumhuriyet bir biçim sorunu değildir. Bir içerik sorunudur. Bunu anlamazsanız, Erdoğan Anıtkabir defterine "Yüce Atatürk" yazdığında teslim olur, bir de zafer kazandığınızı zannedersiniz. Bunu anlamazsanız, AKP'nin asıl dayanağı olan büyük patronlara söz söyletmez, sonra o büyük patronlar hükümete övgüler düzdüğünde yutkunur kalırsınız.

BAŞKA TÜRLÜSÜ YAŞAMIYOR: PATRONSUZ CUMHURİYET

Cumhuriyet insanın başkaldırmasıyla kuruldu. Kralların, kilisenin, derebeylerinin ve papazların böcek yerine koyup, kul olduklarına inandırdıkları, insan olduklarını hatırladılar ve başkaldırdılar. Bizim Cumhuriyetimiz Büyük Fransız Devrimi'ni yaratan bu başkaldırının ürünüdür. Eşit, özgür ve kardeş olmak isteyen insanların zorbalığa ve yalanlara başkaldırması, haklarını istemesi her şeyin başlangıcında duruyor.

Türkiye Cumhuriyeti de bu başkaldırının peşine düşenlerin eseridir. Halifeyi, sultanı, şeyhleri ve emperyalist işgalcileri alaşağı ederek kurulmuştur.

Zorbalığa boyun eğmek varsa, cumhuriyet yoktur.

Patron sınıfı, bu ülkenin asalak sömürücüleri işçilere ve emekçi halka boyun eğdirmeyi varlık yokluk meselesi olarak görmüştür ve bu cumhuriyetin sonunu hazırlayan şeydir.

Başka türlü olamazdı: Sömürü devam etsin, işçiler karın tokluğuna çalışsın, kimsenin iş güvencesi olmasın ki patronlara mahkum olsunlar derdinde olan bir sınıf, cumhuriyeti cami avlusuna bırakmıştır.

Patronlardan vaz geçemezseniz, cumhuriyetten vaz geçersiniz. Cumhuriyeti, laik, modern, ileri bellediğiniz patronların paçasına yapışıp kurtaracağınızı zannederseniz, cumhuriyetin cenaze törenine ortak olursunuz.

CUMHURİYET ÖLDÜ, YAŞASIN CUMHURİYET

"Cumhuriyetten geriye hiçbir şey kalmadı" demek, sadece cumhuriyeti değil, bu ülkeyi, işçi sınıfını ve emekçi halkı hiçe saymaktır. Hiçbir şey olmamış gibi davranmaksa, hayatta kalmak için ölü taklidi yapanların işidir. Cumhuriyet, önce sahipsiz bırakıldı, sonra öldürüldü. Fakat öldürülen, 12 Eylül'ün islamcılara teslim ettiği, patronların gericiliğe peşkeş çekip çokerttiği bir üstyapıdır sadece. Cumhuriyeti var etmiş, daha çok da cumhuriyetin var etmiş olduğu bir halk yerinde duruyor. Halkın iradesini yok etmeden cumhuriyeti de yok edemezsiniz. Şimdi iş, işçi sınıfının kendini halk iradesinin temsilcisi olarak ilan etmesidir. Bunu yapmadan da cumhuriyeti yaşatamazsınız.

KUTLAMAK İÇİN İSYAN EDİN

Bu yıl 29 Ekim'de garip bir tartışma yaşandı. "Nesini kutluyoruz, yıktılar" diyenler vardı. Ve bunu söyleyenler teslim olmakla, AKP'ye hizmet etmekle suçlandı. Bundan önceki yıllarda 29 Ekim kutlamaları, cumhuriyet düşmanlarına karşı bir protesto, bir gövde gösterisi olarak yapılabiliyordu. "Nesini kutluyorsunuz" diyenlere saldıranlar bunu da yapmadı. Oysa, zaten söylenen basitti: Kendinizi kandırmak, resmi törenlerin bir ucuna ilişip, "aman bir tatsızlık çıkmasın" kafasıyla yapılmış sembolik temsillerle rahatlamak yerine harekete geçin. İşin aslı, kutlanacak bir Cumhuriyet varsa, ancak cumhuriyet düşmanlarıyla hesaplaşarak kutlanacaktır. Yerel seçimlerde hangi gerici grubu yanımıza alıp, hangi ırkçı partiyle işbirliği yaparız da AKP'yi geçerez hesapları yapanların, böyle bir hesaplaşmaya niyetli olmadıkları ise ortadadır. Hâlâ ısrarla, Erdoğan'a "toplumu kutuplaştırma" uyarıları yapan düzen muhalefeti, kutlayabilmek için önce yeniden kurmalıyız demeyecek, grup toplantılarında yapılan "barışçı" atışmalar ve "barış" çağrıları ile yetinecektir.

Anlamayı ve anlatmayı, öğrenmeyi ve öğretmeyi hiç bırakmamalı. Sözü yaymak, ezilen insanları harekete geçirmek, hakkını alamayanla hak aramak için çalışmalı, örgütlenmeli.

SÖMÜRÜYÜ DEĞİL AMA ZORBALIĞI SONLANDIRMIŞTIR

Öz olarak Cumhuriyet, 1789 Fransız Devrimi ile somutluk kazanmıştır. Bu devrim ile tamamlanan bir süreçte felsefi temellerini oluşturmuştur. Kralların, soyluların, beylerin, kısaca doğuştan yetki ve güç sahibi kılınmış zorbaların silahlarının ellerinden alındığı, saraylarının yerle yeksan edildiği, hanedanların ipe çekildiği bir büyük ayaklanmanın sonucu olarak tarihte yerini bulmuştur.

Fransız Devrimi, kapitalist gelişmenin ürünü olarak ortaya çıkan burjuvaların damgasını taşır. Burjuva sınıfının temelleri kapitalist üretimdedir ama her sosyal sınıf gibi pratik yaşam içinde oluşan siyasal ve düşünsel bir varlık kazanmıştır.

Sarayları, köleleri, askerleri olmayan ama kapitalizm geliştikçe ekonomik gücün asıl sahipleri haline gelen patron ve tüccarlardır burjuvalar.

Kralların, beylerin zorbalıkla sahip oldukları güç, toplumun gerçek ekonomik varlığını oluşturan, gücünü kapitalist üretimden ve ticaretten alan burjuvaların gücüyle çatışmıştır.

Patron ve tüccarlar, feodal zorbaları alaşağı etmek için işçileri, köylüleri, mülk ve güç sahibi olmayan yığınları harekete geçirmiştir.

Fransız Devrimi, "kimse tanrının oğlu değildir" demıştır. "Kimsenin doğuştan, soydan gelen yetkileri yoktur" demıştır. "Herkes doğarken eşittir" demıştır. Bunlar bir yönetim biçimini değil, yeni bir insan varoluşunu tanımlayan cümlelerdir. Tüm bunlar daha önce kimsenin aklına gelmemiş olduğu için kabul görmemiştir. Toplumun asıl gücünü, asalak zorbaların değil "yurttaşların" oluşturduğu anlaşıldığı, daha doğrusu "yurttaşların" sahip olduğu gücün diğerine kafa tutar hale geldiği noktada "eşitlik, kardeşlik ve özgürlük" ilkesi durdurulamaz bir doğruluk kazanmıştır.

Cumhuriyet, zorbalığa son vermiştir.

Cumhuriyet, kapitalist sömürüyü, yani patron ve tüccarların "özgür" işçileri çalıştırarak zenginleşmelerini ortadan kaldırmamıştır. Tersine, feodal zorbaların kapitalist sömürü ile biriktirilen zenginlikler üzerindeki haksız hakimiyeti son bulurken, çağdaş sömürü düzeninin de önü açılmıştır.

"İŞÇİ PATRON BİRLEŞTİK" AMA BU BİZE YETMEDİ

Fransız Devrimi yeni bir çağı açtı. Bu yeni çağın tanımlayıcı kavramıdır Cumhuriyet.

Bu yeni çağı açanlar, "kimse artık zorla çalıştırılmayacak" derken, "ama parası olanlar, olmayanları çalıştıracak" demıştır. "Herkes özgürdür" demişlerdir ve bunun emeğinden başka bir serveti olmayanlar için anlamı şudur: "patron için çalışmakta özgürsün. Ücrette anlaşsınız. Anlaşamazsanız çalışmazsın, zorla değil. O da seni çalıştırmak zorunda değil."

Zorbalığa son veriyoruz, hepimiz özgürüz, hepimiz kardeşiz ve hepimiz eşitiz. Cumhuriyeti yaratan büyük devrime emekçiler böyle katıldı. Özgürlüğün, kardeşliğin ve en önemlisi eşit olmanın hevesini böyle aldılar. Sarayların kapısına, patronlar ve tüccarlarla bir olup dayanırken bu hevesin coşkusuyla öne atıldılar.

Cumhuriyet, halkı bu coşkuyla yarattı. Toplumsal sınıfları ortadan kaldırmadı. Tersine yeni ve eskisine göre çok daha kalıcı bir sınıfl yarattı. Bu yeni sınıflaşmada, üstünlüğün kaynağı zorbalık değildi artık! Bütün insanlar doğumda eşit olacak ve bütün insanlar özgürdü.

Zorbalığın belirlediği bir sınıf düzeni gitti. Yerine gelen sınıf düzenini ise belirleyen tek bir şey vardı: Özgürlük!

Emekçilere, mülksüzlere, yoksullara coşku veren özgürlüğün, kendi başına sömürülme özgürlüğü olduğu, eşit olmamayı özgürce kabul etmek anlamına geldiği ise hemen anlaşıldı.

FRANSIZ DEVRİMİ VE DEVRİMİN SÜREKLİLİĞİ

Yoksul köylü yığınlarını, emekçileri devrime çeken, devrimde onları eğiten, kendilerini bir kullar ümmeti olarak değil bir halk olarak görmeyi onlara öğretenler burjuva sınıfının içinden çıktı. Patronlar ve tüccarlardan, yeni düzenin üstün olanlarından yani. Onların çıkarlarını temsil eden, düşüncelerinin pratik temellerini bu "özgür üreticilerden" alan düşünürler, siyasetçiler...

Emekçilerin, orada durması, yeni düzenle barışık kalması ise mümkün değildi.

Yeni düzenin ve yeni efendilerin "kardeşliklerinin" bir yere kadar olması da kaçınılmazdı.

1789 Büyük Fransız İhtilali daha sürerken, bir iç savaş hali yaşanmaktayken yeni dünyanın sınıf çatışmaları da kendini hissettirdi.

Sarayları yıkan yoksullar, asilzadelerin kralların defterini düzerken, gözlerini diğer zenginlere dikti.

Cumhuriyetin üzerinde eşitlik, özgürlük, kardeşlik yazan bayrağını bütün ayaklananlar yükseltiyordu. "Halk" bu bayrak altında toplanmıştı ama "zenginler ve yoksullar, patronlar ve işçiler hep birlikte kendi kendimizi yönetelim" deyip kenara çekilmeye kimse niyetli değildi.

Cumhuriyet, zorbaların, kralların, kendini tanrının oğlu ilan etmişlerin tarihin çöp sepetine atıldığı bir devrimin adı oldu. Bu devrim "halkı" da doğurdu.

Fakat artık bu halk için Cumhuriyet tek ve ortak bir anlam taşımıyordu, taşıyamazdı.

Sınıfsız, sömürsüz bir toplum için kavga daha orada, devrimin ilk günlerinde başladı.

CUMHURİYET: BİR REJ

Zavallı insancıkların, kendini böcek olarak gören cahil köle ve köylülerin on yıllara sığan bir zamanda kendilerini hep birlikte halk olarak görmeleriyle, bu görüş farkını kalıcılaştıran bir devrimci atılımla kurulmuştur Cumhuriyet

Cumhuriyet'in bir "yönetim şekli" olduğunu söyleriz. Farklı yönetim şekilleri olabilir. Cumhuriyet de bunlardan birisidir ve kralların, asillerin ya da zorba beylerin değil halkın yönetmesidir. Basitçe böyle düşünürüz.

Bu tanımın doğru yanları olsa da önemli sorunları vardır.

Birincisi, bu haliyle halkın kendi kendisini yönetmesi teknik bir biçim haline gelir. Bu kavrayışla Cumhuriyet belirli tarihsel gelişmelerin ürünü olarak ortaya çıkan bir durum değil de bir tercih ve uygulama meselesi olur. Öyle ki Cumhuriyet köleciliğin, barbarlık ve işgallerin hakim olduğu çağlarda

da örnekleri ortaya çıkmış bir şey olarak kavranır.

EFENDİLERİN CUMHURİYETİ OLUR MU?

Kelime kökeni çok eskilere dayanır, doğru. Toplumun kesin ayrımlara dayandığı, kölelerin ve efendilerin olduğu eski Roma ya da Yunan uygarlıklarında, köle sahiplerinin "kendi kendilerini" ve tabii bu arada kölelerini yönettikleri siyasal düzenler Cumhuriyet kelimesinin her dilde ilk karşılıklarıdır.

CUMHURİYETİMİZİN KÖKLERİ DERİNDEDİR

Cumhuriyet özgür ve eşit olduklarını ilan edenlerin bir alanda toplanıp, onları kul yapanlara meydan okumasıdır. Bir proje ya da medeniyetin gelişmesiyle ortaya çıkan yeni bir durum değil, bir çatışmadır.

Biz de sultanı kovalayarak, sarayın, şeyhülislamın, şeyhin, hacının, hocaların alanından çıkıp yeni bir alanda bir araya gelerek cumhuriyet olduk.

Fransız Devrimi'nin rüzgârından etkilenen Genç Osmanlılar düşünüyordu. İttihat ve Terakki amaç edindi. Mustafa Kemal orada, onlardan öğrendi. Kurucu lideri sayılma onurunu taşıdığı Cumhuriyet düşünsel plandaki bu devrimci arayışın ürünü oldu.

Fransız Devrimi ile başlayan cumhuriyetçi dönem, insanlık ailesinin insan olma mücadelesinin başlangıcıdır. Bu mücadele kul olmayı reddetme mücadelesidir. Ekim Devrimi ile eşitlikçi bir yola girebileceği, başladığı işin tamamlanabileceği görülmüştür. Cumhuriyet o tarihten bu yana artık sosyalist cumhuriyettir.

NEDEN CUMHURİYET? NASIL CUMHURİYET?

Geçen yüzyılın büyük ileri atılımının ardından şimdi büyük geri çekilme dönemindeyiz. Rusya'da sosyalizmin çözülüşü bu geri çekilmenin esas unsurudur.

Kapitalist Türkiye'de geçen yüzyılın ikinci yarısına damga vuran toplumsal yükselişin 12 Eylül darbesiyle bastırılması da, bizdeki gerilemenin kaynağında durmaktadır.

Darbecilerin düzlediği zeminde gericiliğin nasıl mayalandığını hep birlikte gördük.

Cumhuriyet'in daha çıkış noktasında kendi varlığını sürdürmek için dayanak yaptığı Sovyet sosyalizmi Rusya'da geri çekilirken, Türkiye'de de cumhuriyetin tutunması mümkün olamazdı.

Cumhuriyetsiz bir Türkiye ise geçen yüzyılın başına itilmiş olur.

Rusya'da sosyalizm çözüldü fakat içinden bir mafya düzeni çıktı.

Türkiye'de "Sosyalizme karşı duvar olsun diye" yolu açılan İslamizm bir Osmanlı karikatürü yaratarak misyonunu tamamlamak üzere.

Cumhuriyet yıkıldığında halka ve işçi sınıfına kul olmaktan başka yol kalmaz.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluşunun 101. ve Türkiye'de Cumhuriyetin kuruluşunun 95. yılında sosyalizmi ve cumhuriyeti sildiğini iddia eden kapitalist düzenin bir çöküntü halinde olduğu ise bir başka gerçektir.

Geçen yüzyılın başında olduğu gibi yeniden, her şeyin şaşırtıcı bir hızla çökeceği özel ve devrimci bir dönemin eşiğinde olduğumuzu görüyoruz.

Tarihin çarkları, yeniden ve daha güçlü bir sosyalizm için çalışıyor.

Cumhuriyet'ten vaz geçmek, insan olmaktan vaz geçmektir. Sosyalizmden vazgeçmekse cumhuriyetten vazgeçmek.

TOPLUMCU
ANAYASA
DİYOR Kİ!

Madde 2- İnsanın insanı sömürmesine yol açacak hiçbir iş, işlem, eylem ve düzenleme yapılamaz; bunu güvence altına alacak önlemlerin tasarlanıp uygulanması, devletin birincil görevleri arasındadır.

BOYUN
EGME

İM DEĞİL BİR DEVRİM

landıkları Cumhuriyetler bugün Cumhuriyet dediğimiz şeyten ayırdır. Sadece “efendi olmayanları” dışarda bıraktıkları için değil, efendi – köle ilişkisine dayandıkları, efendi olmayanları “iradesiz” saydıkları için.

İkincisi, bu tanımla Cumhuriyet’in yani toplumun belirli bir siyasal örgütlenme biçiminin, bir dizi mücadelelerle, toplumsal gelişmelerin sonucu olarak ortaya çıktığı göz ardı edilir. Bu noktadan sonra bir tercih haline gelir. “Ülkeyi öyle değil de böyle yönetmek daha iyidir” dedğinizde, “yok böyle yönetmeyelim” demek de mümkün olur. Cumhuriyet bir yönetim biçimine indirgenince, birileri de 21. yüzyılın ortasında çıkıp “Padişahlık ne iyiydi. Sultan herkesin hakkını verip, barış içinde yaşıatıyordu” deyiverir.

KENDİNİ YÖNETEN HALKI YARATAN CUMHURİYET

Üçüncüsü, “halkın kendi kendini yönetmesi” bir biçim

sorunu, bir tercih olarak görülünce Cumhuriyet’le ilgili en önemli şey unutulur: Kendi kendini yönetmeyen bir halk, halk değildir. Ve çağdaş anlamıyla Cumhuriyet, aynı zamanda çağdaş anlamıyla “halk”ı yaratarak kurulmuştur.

Daha önce kralların, beylerin yönettiği halk, kendi kendisini yönetmeye karar vermemiştir. Kralların, beylerin, tanrıların ya da yarı tanrıların irade sahibi olduğu, insanlarınsa köleler, efendisine bağlı köylüler ya da bir efendinin vekilleri olarak görüldükleri,

kendilerini de böyle gördükleri bir düzen yıkılırken, halk da ortaya çıkmıştır.

Bu sadece bir yönetim biçimi değişikliği değildir. Bu bir felsefi aydınlanmadır. Böylesi bir aydınlanmanın ışığını veren bir toplumsal devrimdir.

Zavallı insancıkların, kendini böcek olarak gören cahil köle ve köylülerin on yıllara sığan bir zamanda kendilerini hep birlikte halk olarak görmeleriyle, bu görüş farkını kalıcılaştıran bir devrimci atılımla kurulmuştur Cumhuriyet.

CUMHURİYETİN OLMAZSA OLMAZI: AYDINLANMA

Cumhuriyet diyorsak, tarihi Aydınlanma çağına dayanıyor. 16. yüzyılda ilk ışıkları görülen, 17. yüzyılda bir ışık patlamasına dönüşen büyük düşünce atılımı. Cumhuriyet manevi kuvvetini işte o ışık patlamasından aldı. O aydınlıkta, insanlar için zincirlerini fark etmek, insanlığını görmek, eşit ve özgür yeni bir toplum kurabileceğine inanmak mümkün oldu.

18. yüzyılda Avrupa’da monarşi ile yönetilmeyen iki ülke, Hollanda ve İsviçre siyasal form olarak birer cumhuriyetti. Erken kapitalist ülkelerdir. Buna Fransa katıldı.

Üçüncü sınıf (tabaka) ayaklandı. Aristokrasi ve kilise babaları dışında kalan burjuvalar, işçiler ve köylüler böyle tanımlanıyordu: Üçüncü tabaka.

Eşitlik, özgürlük, kardeşlik... Büyük Fransız Devriminde çürüyen düzene karşı meydanları dolduran “üçüncü sınıf” bu üç ilkenin peşindeydi. Doğuştan ayrıcalıklı sınıfa karşı eşitlik diyorlardı. Her türlü bağlılıklarını yıkıp özgürleşmek istiyorlardı.

Bu ayaklanmanın düşünce kaynağı Aydınlanmadır. Zorbalığın, dinsel hakimiyetin, doğuştan gelme ayrıcalıkların reddedilmesi Aydınlanma düşünürlerinin evrene, insana ve topluma dair özgür ışığı ile mümkün olmuştur.

Öyle olduğu için Cumhuriyet Aydınlanmacıdır. Işıktan gelir ve yönünü ışığa döner.

-SÖZLÜK -

Feodalizm: Marksizm tarih boyunca ortaya çıkan toplumsal ve siyasal düzenlerin temelinde mülkiyet ve üretim ilişkilerinin olduğu görüşünü geliştirmiştir. Buna göre toplumsal düzenleri ayırd eden üretimin nasıl bir toplumsal ilişkiler ağı içinde yapıldığı ve üretim araçlarının mülkiyetinin nasıl dağıldığıdır.

Farklı toplumlarda farklı şekillerde somutlanır ve hiçbir toplum tıpatıp aynı gelişme yolunu izlemez. Fakat bugün yaşadığımız toplumsal yapıları geriye doğru izlediğimizde şunu söyleyebiliriz: Kapitalizmin bir toplumsal düzen olarak dünyaya hakim olmasını önceleyen toplumsal ve siyasal yapılara, bu yapıların tarif ettiği toplum düzenine feodalizm diyoruz. İddiamız, tüm dünyada eş zamanlı olarak feodal bir düzenin hakim olduğu ve sonra hep beraber kapitalizme geçtiği değildir. Ancak, bugünün genel dünya düzeni olan kapitalizm, özel olarak Avrupa’da feodalizmin yıkılmasıyla ortaya çıkmıştır.

Bu uzun girişten sonra feodalizmi kısaca şöyle tanımlayabiliriz: Üretimin ve mülkiyetin temelinde gücünü asalet, dinsel otorite ya da askeri hakimiyetten alan bir sınıfın başka sınıfların ürettiğine el koyması vardır. Bir kapitalist, elindeki toprak parçasında ya da fabrikada işçiyi ücretle çalıştırır. Zorlama yoktur! İşçinin emeğinin sonucu olarak ortaya çıkan ürünün sadece bir bölümünü ücret olarak verir ve gerisini kendi mülküne katar.

Köle sahibi ise, kendi malı haline getirdiği kölelerini kendi mülkü içinde zorla çalıştırır ve onunla herhangi bir şeyi paylaşmaz. Kölenin yaşamına devam edebilmesi için onu besler sadece. Atlarını beslediği ya da makinesini yağladığı gibi!

Feodal düzende ise, köylülerin bazen kendilerine verilmiş olan, bazense feodal egemenin malı olduğu halde kendisine tahsis edilmiş olan toprak parçası üzerinde üretim yapması sözkonusudur. Feodal, bu üretimin kendi belirlediği kadarına zorbalıkla el koyar. Bunu hakimiyet alanında örgütlediği silahlı güce, dinsel otoritenin yaydığı korkutucu düşüncelere ve hizmetine girdiği daha büyük bir feodalın ya da kralın otoritesine dayanarak yapar.

Feodal zorbalıktan, sadece köylüler payını almaz. Keşifler, bilimsel ve teknik ilerleme gibi şeylerin sonucu olarak ortaya çıkan imalatçılar ve tüccarlar da feodal zorbalıkla muhatap olur.

Aristokrasi: Soyluluk. Soylular sınıfı. Soyluların

egemenliği. Sürekliliği olan maddi ilişkiler içinde, ortak pratiklerle değil de soy sop bağları ve zorbalık için kurulan ortaklıklarla bir sınıf olarak oluşmuş olan, ortak askeri güç, kurulan aile bağları ve yağmacı ortaklıklarla toplumsal bütünlüğünü kuran soylular sınıfının zaman zaman kendi içlerinde de çatışmalarla yürüyen egemenliğine aristokrasi denilir.

Burjuvazi: Gücünü asaletinden ya da hükmettiği zorbalık örgütlenmesinden değil, önce kentlerde ortaya çıkan el imalatı, keşiflerle artan ticaret ve bu şekilde oluşturduğu maddi birikimden alan bir sınıf üretim tekniklerinde ve ticaret olanaklarındaki gelişmelerle birlikte ortaya çıkmıştır. Burjuvalar, başlangıçta asalet taşımadıkları için karşısında ikinci sınıf sayıldıkları soyluların zorbalıklarından paylarını almışlardır. Günü birlik yaşadığını, zorbalıkla el koyduğu zenginliğe hükmederek devrini sürdürdüğünü söyleyebileceğimiz soylulardan farklı olarak burjuvalar üretimin ihtiyaçlarından fazlasını oluşturan bir kısma el koyarak zenginleşmişlerdir.

Giderek, krallara borç veren, asillerin sarayları ile yarışacak malikanelere ve mülklere sahip olmaya başlayan burjuvaların, zenginleşmesinin kaynağı zorbalıkla el koydukları ürünler değil, ücretli emek sömürsü vardır.

Burjuvazi bu tarihsel oluşumu ile zorba feodallere karşı halk içinde yer almış, halkın ezici çoğunluğunu oluşturan emekçileri sömürerek güçlendikleri için de halkın mülksüz kesimleriyle çatışma içinde olmuştur.

Kapitalizm: Toplumsal düzen, üretim ve mülkiyet, sermaye (kapital) sahiplerinin, işçileri sömürmesi ile belirlendiğinde buna kapitalizm diyoruz. Kapitalizm, zenginliğin ücretle çalıştırılan işçinin verilmeyen hakkı ile oluştuğu ve bu sömürü biçiminin sürekliliğinin devlet, ideoloji, hukuk araçlarıyla sağlandığı bir düzen. Kapitalizmde, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olanlar, bu araçlarda ücret karşılığı çalıştırdıkları işçilerin yaptığı ürünlere sahip olur. Ücret ürünün (diğer maliyetler dışında kalan kısmının) küçük bir bölümünü oluşturduğu için, arada oluşan fazla kapitalistin kârı olarak ona kalır.

Kapitalizm, özgür bırakılmış yoksulların, sömürülmeyi “özgürce” kabul etmeleri sayesinde ayakta durur. Her kapitalist ülkede, bu “özgür iradenin” kapitalistlerin işine geldiği şekilde oluşması için devlet zoruna başvurulur. Din kullanılır. Duygu ve düşünceler istismar edilir.

PATRONLARIN CUMHURİYET’E İHANETİ ÇAĞDAŞ CUMHURİYET KADAR ESKİDİR

Hikayesi uzun. Kısaca söyleyelim, zorbaların, asillerin tahtını deviren burjuva sınıfı daha yolun başında işin ucunun nereye gittiğini gördü. Eski çağın feodal hakimlerinin tahtı yıkılmıştı, dişleri sökülüştü. Patron ve tüccarlar, “sıra tüm zenginlerde” demeye başlayan yoksul halktan korktu.

Dişleri sökülmüş eski düzenin restore edilmesini, yeniden ortaya çıkmasını bile göze alarak halka ihanet ettiler.

Elbette hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Artık halk vardı. Ve artık asalet kimseye bir ayrıcalık tanıımıyordu. Cumhuriyet, bütün gelgitlerine, karşı devrim girişimlerine ve hatta eski düzenin tamir edilmiş olarak yeniden ortaya çıkışlarına rağmen artık yeni toplumun düzeniydi.

Fakat Cumhuriyet bölünmüştü. Öyle ki, eskinin asalet sahibi feodalleri, yeni düzenin zenginlerine katılarak varlıklarını ve varlıklı yaşamlarını sürdürdüler.

CUMHURİYETİ İLERİYE TAŞIMAK

Kapitalist gelişmenin önünde bir engel, burjuvaları geri çeken bir zincirdi feodal düzen. Bu zincir ortadan kalkınca dünya özgürleşmedi.

Özgürlüğün ve eşitliğin (ama sadece doğumda özgür olmanın) yeni dünyasında bazıları zengin, bazıları yoksuldu. Ve zenginler, yoksulları çalıştırarak daha fazla zenginleşiyorlardı.

Zorbalığın çağdaş biçimleri de kısa zamanda ortaya çıktı.

Fransız Devrimi’nin, İngiltere’nin bu devrimden önce kendi temellerini yine toplumsal mücadelelerle ortaya çıkarmış demokratik krallığının çoğrafiyasında işçi düşmanı yasalar, zorla çalıştırma uygulamaları, “özgür işçiyi” zincirleyen kararnameleler gırla gitti.

Kapitalizm, maddi temellerini ona borçlu olan çağdaş Cumhuriyeti daha işin başında kemirmeye başladı.

Emeğinden başka serveti olmayanların, işçilerin ve özgür ama yoksul köylülerin yapabildiği ise Cumhuriyet bayrağının altında yeniden toplanmak oldu.

1789’un tarihe emanet ettiği cumhuriyet onların yegane tarihsel varlığıydı. Eşitlik, özgürlük, kardeşlik yazan bayrağı birlikte yükselttikleri patronlardan istedikleri tek bir şey vardı: Bu bayrağı yeniden yukarı çekmek.

1848’de yine Fransa’da işçiler haklarını istemek, sömürüyü durdurmak için ayaklandığında, ilk yaptıkları cumhuriyetin kendilerine sahip çıkmasını istemek oldu. Devrimci cumhuriyetin ideallerine ihanet edildiğini düşünenlerle yan yana geldiler. Patronları, tüccarları ve tefecileri devirmek değil, haklarını almak istiyorlardı.

İşçinin hakkını alması için, gerçekten eşit olabilmek için önce patronlardan kurtulmak gerektiğini bir kez daha acı deneyimlerle öğrendiler.

Devrimci bir demokrasinin onlara eşitlik sağlayacağını düşünüyorlardı, eşitlik olmayınca devrimci demokrasinin de yıkıldığını gördüler. Patronlar, yani Fransız Devrimi’nin öncü sınıfı burjuvalar, diktatörlüğe sığınarak Cumhuriyetin şımarttığı işçileri ezdi.

Fransa’da 1789’un bir tür imkansız tekrarı olarak ortaya çıkan 1848 devrimi patron sınıfının ülkeyi diktatörlüğe teslim etmesi, bir kez daha eşitlik, özgürlük ve kardeşlik isteyen işçileri zorbalıkla bastırıp meşhur Napoleon’un yeğeni olan komik bir zorbayı başa getirmesi ile son buldu.

SOVYET DEVRİMİ VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Fransız Devrimi mutlak monarşinin devrilip, yerine cumhuriyetin kurulması ve Katolik Kilisesi’nin etki alanının daraltılmasıydı. Ekim Devrimi, monarşinin devrilip yerine sosyalist cumhuriyetin kurulması ve Ortodoks Kilisesinin etkisinin kırılmasıdır. Türk Devrimi monarşinin yıkılması ve hilafetin sıfırlanması işidir. Nihayetinde hepsi az veya çok özgürlük, eşitlik ve kardeşlik mücadelesidir.

Cumhuriyetin önünde hep Burjuva Demokratik Devrimleri var. 1905’de Rusya’da, 1908’de Osmanlı topraklarında mutlakiyeti alaşağı etmek için ayaklananlar başlama vuruşunu yapmıştır. Esası, özgürlük davasıdır fakat hemen arkasından karanlık bir gericiilik dönemi gelmiş, işçi karartmıştır. 1905’ten 1917’ye, 1908’den 1923’e iki ülke de sert bir sınıf mücadelesine sahne olmuştur. Köhne Osmanlı ve Rus imparatorlukları birbirlerine tutunarak neredeyse aynı zaman aralığında ve şaşırtıcı bir hızla çöktüler.

Bu çöküntünün kalıntıları arasından insanlık için büyük anlamı olan bir taze kuvvet olarak Sovyetler Birliği çıktı.

Bu çöküntünün kalıntıları arasından çıkan bir başka yeni ise Türkiye Cumhuriyeti oldu.

Bizim topraklarımızda cumhuriyetin işçi iktidarından, Sovyetler Birliği’nden güç aldığı tartışılmaz bir gerçektir.

Farklı bir toplumsal düzeni hedeflediği, Türkiye’nin çatışan sınıflarından birinin, ezilenlerin yanında olduğu halde genç işçi iktidarının çevresindeki bu ileri adıma dostça yaklaştığı da öyle.

PATRONLARIN ENSESİNDEYİZ

ANI TUR'DA STAJYERLER DE HAKLARINI ALIYOR

Eylül ayında hakları ödenmeden işten çıkarılan işçilerin başlattığı direnişle gündeme gelen Ani Tur'da, direnişçi işçilerin ardından Patronların Ensesindeyiz Ağı'yla iletişim kuran liseli stajyerlerin de alacaklarının önemli bölümü ödendi.

Yıllarca hileli iflaslarla ve haksız işten çıkarılmalarla ticari hayatını sürdüren patron Veli Çılsal, işçilerin bu sefer sessiz kalmak yerine bir araya gelmesi sonucunda bu adımı atmak zorunda kaldı.

ANI TUR İŞÇİLERİ PE AĞI'NIN ÇAĞRICILARI ARASINDAYDI

Eylül ayında merkez ofiste alacakları ödenmeden işten çıkarılan işçiler, TKP ve soL haber sitesiyle iletişime geçmiş, iki haftalık direnişin ardından tüm gün süren görüşmelerle işçilerin hakları ödenmişti. Patronların Ensesindeyiz Ağı'nın da çağrıcılarından

olan Ani Tur işçilerinin verdiği mücadele, şirketten haklarını alamayan diğer işçilere örnek oldu.

LİSELİ STAJYERLER BİR ARAYA GELDİ

Ani Tur'da günde 16 saate varan sürelerde, beş ay boyunca neredeyse hiç izin kullanmadan çalıştırılan liseli stajyerler, bir araya gelerek PE Ağı'yla iletişime geçti. Liselilerin maruz kaldığı ağır sömürü koşulları yaptıkları açıklama ve röportajlarla kamuoyuna duyuruldu. PE yetkilileri, çocuk işçi niteliğine sahip gençlerin okulları ve aileleriyle de iletişime geçerek liselilerin alacakları konusunda şirkete görüştü. Liselilerin bir araya gelmesi ve yapılan görüşmeler neticesinde, meslek liselerinden hakları ödenmeyen onlarca lisenin alacaklarının önemli bölümü şirket tarafından hesaplarına yatırıldı.

PATRONLAR KENDİ FABRİKALARINI KUNDAKLIYORLAR (KRİZ FIRSATÇILIĞININ BÖYLESİ)

2018 yılının ilk altı ayında yüzü aşkın fabrika yandı. Geçen yıla göre yangın sayılarında yüzde 50'den fazla artış var. Kriz derinleştikçe konkordato ve yangınlar artıyor. İktidara yakın olan patronlar konkordato ilan ediyor. Mesafeli olanlar yangını tercih ediyor!

Sigortacılar son 6 ayda ortaya çıkan fabrika yangınlarının "dönemsel" ve "gerçek dışı" olduğunu, "ekonomiye bağlı olarak çıktıklarını" söylüyor. Ellerindeki ürünleri satamadığı için iflas eden patronlar stoklarından yakarak kurtulmayı deniyor ve zararı sigortadan karşılama yoluna gidiyor. Son aylardaki yangınların neredeyse yüzde doksanın bu sebepten çıktığı düşünülüyor. Bu yangınlar da çok sayıda işçi yaralandı, ölümler oldu. Bu da bir kez daha, iş cinayetlerinin özünde kapitalizmin işleyiş mekanizmalarının olduğunu, patronların işçi hayatını dahi maliyet hesabı içinde bir parasal değer olarak gördüğünü gösteriyor.

LİNEA DEKOR'DA İŞTEN ÇIKARMA

PE Ağı'na iletilen bilgilere göre, Linea Dekor Gebze fabrikası bir ay boyunca Cuma günleri üretim yapmama kararı alırken bu karara göre çalışmak istemeyen işçilere kıdem tazminatlarını vererek işten çıkarma tehdidinde bulundu. Bazı işçiler şimdiden işten çıkarıldı. Linea Dekor patronu, ihbar tazminatını da ödemediği bu işçilere hakları için yargı yoluna gidebileceklerini söyledi. Fabrikada üretim ve ofiste çalışanlar arasında işten çıkarılanların sayısının 40'a yaklaştığı belirtiliyor.

BORUSAN'DA İŞTEN ÇIKARMALAR BAŞLADI

Borusan Makine ve Güç Sistemleri A.Ş. Borusan Holding bünyesindeki şirketlerden birisi. ABD'li iş makineleri tekeli Caterpillar'ın Türkiye distribütörü de olan şirket geçen hafta yaklaşık 60 çalışanın işine son verdi. Patronların Ensesindeyiz ağına verilen bilgiye göre Borusan Danışmanlık'tan da 10 kişi işten çıkarıldı. İşten çıkarmaların Aralık ayına kadar sürmesi beklenirken şirketin Antalya ve Bursa lokasyonlarının kapatılacağı konuşuluyor.

Borusan patronu işi, şirkette yaptığı toplantılarda "Kriz döneminde konfor alanlarını bozup bize destek olanlarla yola devam edeceğiz, bozmayanlarla ise yollarımızı ayıracağız" diyerek işçileri tehdit etmeye kadar vardırdı. Bu tehditlerle işten atmaların sinyalini vermiş olan patronun kriz fırsatçılığına karşı, Borusan'ın İstanbul Karaköy'deki genel müdürlüğü önünde Patronların Ensesindeyiz Ağı tarafından hazırlanan bildiri dağıtıldı.

ANKARA NATOMED HASTANESİ'NDE MOBBING VE İŞTEN ÇIKARMA

Ankara Mamak'ta bulunan Natomed Hastanesi, yaklaşık 7 ay önce 9 temizlik işçisini işten çıkardı. Hastanede, geçtiğimiz günlerde bir temizlik işçisinin daha işine son verildi. Başhemşirelik tarafından yeni işten çıkarmalar olacağı bilgisinin iletildiği hastane çalışanları, bu tehditleri ve sorunlarını soL Haber aracılığıyla kamuoyuna duyurdular.

PE Ağı'nın iletişime geçtiği işçiler, hastanede hijyen kuralının hiçe sayıldığını ve çalışanlara mobbing uygulandığını

belirtiyorlar. Ayrıca işçiler, işten atılmalarının sebebinin "İŞKUR teşvikleri" olduğunu aktarıyor. İstihdam teşvikinden faydalanmak için İŞKUR üzerinden işçi almayı tercih eden hastane yönetimi, kıdemli işçileri işten atıp teşviklerden yararlanarak İŞKUR aracılığıyla personel istihdamına başvurmayı tercih ediyor. Natomed'de yaşananlar, kriz öncesinden itibaren patronlara sunulmaya başlanan istihdam teşviklerinin işçi sınıfı üzerinde nasıl baskıya dönüştüğüne bir örnek oluşturuyor.

MAKRO/TAZE İŞÇİLERİ HAKLARI İÇİN EYLEMDE

Samsun'da Makro/Taze Market mağduru işçilerin her Pazar düzenledikleri eylem, demokratik kitle örgütlerinin de destek vermesiyle bu hafta kitlesel bir basın açıklamasına dönüştü. Basın açıklamasında dayanışma göstererek Makro Market şirketinin Samsun'da 380'e yakın, ülke genelinde 6500 işçisini mağdur ettiğini söyleyen Samsunlu işçiler, Kayseri'de de haklarını almak için bir araya gelen Makro/Taze mağduru işçilere mesaj gönderdi. Cumhuriyet Bayramı'ndan bir gün önce düzenlenen açıklamada işçiler, "Tazminatlarımızın üstüne yatan, krizi fırsata çeviren bu patronlardan haklarımızı alıncaya dek direneceğiz" dedi.

Diğer yandan, Makro/Taze Market işçilerinin hak arama mücadelesi Samsun'dan sonra Kayseri'de de yükseliyor. Kayseri'de 28 Ekim'de bir araya gelen Makro/Taze Market işçileri, yasal olarak almaları gereken hakları örgütlü mücadeleyle alacaklarını duyurdular. Toplantıda, işçiler haklarını alana kadar mücadele edeceklerini vurgularken işçilerin ardından DİSK temsilcisi Haydar Baran ve Patronların Ensesindeyiz Ağı adına Özgür Toker birer konuşma yaptı. Toplantı Avukat Tuba Budak'ın işçileri hakları konusunda bilgilendirmesi ile sona erdi.

FORD OTOSAN'DA "ANLAŞMALI BOŞANMA"

Patronların Ensesindeyiz dayanışma ağına gelen bilgilere göre, Ford OTOSAN İnönü/Eskişehir fabrikasında ayda 7-8 işgününe varan planlı üretim duruşlarına başlandı. Buna ek olarak sözleşmeli personeller, sözleşmelerinin yenilenmemesi yoluyla işten çıkarılıyor ve kadrolu çalışanlara belli hakları verilerek ve rızaları alınarak işten çıkarma olarak bilinen anlaşmalı boşanma öneriliyor.

Her defasında kendisini medya önünde "İhracat Şampiyonu" olarak lanse eden Ford OTOSAN patronu Koç Ailesinin ekonomik kriz bahanesiyle işçi düşmanı uygulamalara yönelmesi bizleri hiç şaşırtmıyor. Benzer işçi düşmanı politikaları 2015'te toplu iş sözleşmesi sürecinde Türk Metal'den BMİS'e geçmek isteyen işçilere de uygulamışlardı.

Patronların Ensesindeyiz Ağı, tüm kriz fırsatçısı patronlara karşı mücadeleye ve dayanışma için bir araya gelmeye çağırıyor

